

ὉΓΙΟΣ ΝΙΚΑΝΩΡ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«Δεῦτε λάβετε φῶς...»
.....3

Ἀπό τὴν Πόλη στὸν Ἄθω
.....6

Προσκυνηματικὴ ἐκδρομὴ
.....8

Μελωδίες ταξιδεύουν
.....10

Πρὶν τὴν Ἀνάσταση
.....11

Ἡ Ἱεραποστολὴ κατὰ τὸν Ὅσιο
Πορφύριο τὸν Κανσοκαλυβίτη
.....14

ΕΞΩΦΥΛΛΟ:

Μεγάλῃ Ἑβδομάδα καὶ Ἀνάσταση
2019.

ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟ:

Ἑορτασμός Ἁγίου Ἀχιλλίου 2019.

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Ἱερά Μητρόπολις Γρεβενῶν
51100 Γρεβενά
www.imgre.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Μητροπολίτης Γρεβενῶν
κ. ΔΑΒΙΔ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γρεβενῶν

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Γραφικὲς Τέχνες «ΜΕΛΙΣΣΑ»
570 21 Ἀσπροβάλτα Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 23970 23313
Fax: 23970 21754
E-mail: graphics.melissa@gmail.com

Ὁ «Ὅσιος ΝΙΚΑΝΩΡ» διανέμεται καὶ ἀποστέλλεται ΔΩΡΕΑΝ. Γιά τὴν ἀντιμετώπιση μέρους τῶν ἐξόδων γίνονται δεκτές οἰκονομικὲς προσφορὲς στὴ διεύθυνση:

Ἱ. Μητρόπολις Γρεβενῶν (γιά τό περιοδικό)
51100 ΓΡΕΒΕΝΑ

Τηλ. 24620 22404 Fax 2462083717
E-mail ieramitropoligrevenon@gmail.com
ἢ ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ 331/618949-03

"ΔΕΥΤΕ ΛΑΒΕΤΕ ΦΩΣ..."

Μητροπολίτου Αὐλῶνος
κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

"Λαμπαδηφόροι καὶ φωτολαμπεῖς, θεοφεγγεῖς καὶ θεοφόροι" γιορτάζουμε τὸ Ἅγιο Πάσχα. Φῶς, πολὺ Φῶς "λούζει" τὴν ὕπαρξή μας ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρη τὴν οἰκουμένη "ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός" τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ "τὴν μίαν τῶν Σαββάτων τὴν βασιλίδαν καὶ κυρία" ἡμέρα τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας. Αὐτὸ τὸ Φῶς φωτίζει καὶ διαλύει, κατὰ συνέπεια, τὰ σκοτάδια τῆς ἁμαρτίας τῶν γενναρχῶν.

Τὸ ἴδιο Φῶς καταργεῖ τὴν κόλαση, αὐτὴ τὴ "φυλακὴ" τοῦ ἀνθρώπινου "εἶναι", ὅταν ζεῖ μέσα στὴν ἁμαρτία, ταυτόχρονα δὲ εἶναι καὶ τὸ περιεχόμενο τοῦ "παραδείσου" τῆς ἀναστημένης ἀνθρώπινης ψυχῆς!... Αὐτὸ τὸ Φῶς καθαρίζει τίς ἀνθρώπινες αἰσθήσεις μέ τὸ νὰ τίς μεταμορφώνει σὲ Χριστοαἰσθήσεις!... Τὸ ἴδιο Φῶς εἶναι τὸ ἀνέσπερο Φῶς πού πηγάζει ἀπὸ τὸν Τάφο τοῦ Χριστοῦ, γι' αὐτὸ καὶ σήμερα πού γιορ-

τάζουμε την Ανάσταση "πάντα πε-
πλήρωται Φωτός, οὐρανός τε καί
γῆ, καί τὰ καταχθόνια..."

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, τό Φῶς τό
Ἀληθινό, πού φωτίζει καί ἀγιάζει
κάθε ἄνθρωπο, μέ τήν Ανάστασή
Του συνανέστησε καί "παγγενῇ τόν
Ἀδάμ", πού σημαίνει πῶς ἄλλαξε
καί τή ροή τῶν γεγονότων τῆς
ἀνθρώπινης ἱστορίας, μιᾶς καί τῆ
θέσης τῆς φθορᾶς τήν πῆρε ἡ ἀφθαρ-
σία καί τοῦ θανάτου ἡ ἀθανασία.

Ὅ,τι εἶχε νά πεῖ ὁ Θεός στόν
ἄνθρωπο τό εἶπε μέ τό στόμα τοῦ
Λόγου Του κατά τήν τρίχρονη πα-
ρουσία Του στή γῆ. Στά τρία αὐτά
χρόνια ὁ Λόγος δόθηκε στή σπορά.
Ἐπίσης ὅ,τι εἶχε νά κάνει ὁ Θεός
γιά τόν ἄνθρωπο, τό ἔκανε "ἐν προ-
σώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ", "ἐν Ὡ, ἔχο-
μεν τήν ἀπολύτρωσιν διά τοῦ αἵμα-
τος Αὐτοῦ, τήν ἄφεσιν τῶν παρα-
πτωμάτων, κατά τόν πλοῦτον τῆς
χάριτος Αὐτοῦ" (Ἐφεσ. 1, 7).

Στήν προκειμένη περίπτωση μπο-
ροῦμε νά θυμηθοῦμε τά λόγια τοῦ
ἱεροῦ Ψαλμωδοῦ "ὅτι παρά Σοι
πηγὴ Ζωῆς Κύριε, ἐν τῷ Φωτί Σου
ὀψόμεθα Φῶς" (Ψαλμ. 35,9), διότι
πραγματικά "Φῶς Κυρίου πνοή
ἀνθρώπων" (Παροιμ. 20,27), μέ τή
ζωαρχική ἐκείνη ἔννοια τοῦ Φωτός
πού ἐκπηγάξει ἀπό τόν Τάφο τοῦ
Θεανθρώπου καί δίνει τήν ἀληθινὴ
Ζωή.

Γιὰ νά ζήσει, ὅμως, καί νά χαρεῖ
τίς διαστάσεις αὐτῆς τῆς "ἐν τῷ
Φωτί" ζωῆς ὁ ἄνθρωπος θά πρέπει

νά εἶναι "υἱός φωτός" (Ἰωάν. 12,36),
νά ἔχει, δηλαδή, ἀποδεχθεῖ πλήρως
τά γεγονότα τῆς Θείας Οἰκονομίας
καί τό τῆς "γνώσεως φῶς", νά ἔχει
ἐξαφανίσει κάθε κηλίδα πνευμα-
τικῆς ἀμαύρωσης εἴτε θεωρητικῆς
εἴτε πρακτικῆς φύσεως.

Ἡ Ανάσταση τοῦ Χριστοῦ ἐγκαι-
νιάζει τό νέο αἰῶνα, τήν ὄγδοη
ἡμέρα τῆς Δημιουργίας ἢ καλύτερα
τῆς συν-δημιουργίας τοῦ Θεοῦ μέ
τόν ἄνθρωπο, λόγω τῆς ἀναδημι-
ουργίας τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ κό-
σμου μέσα ἀπό τό Φῶς τῆς Ἀνα-
στάσεως τοῦ Χριστοῦ. Γι' αὐτό τό
λόγο καί πάρα πολύ ἐμφατικά ὁ
ἱερός ὑμνογράφος θά τραγουδήσει
τό μέγεθος αὐτῆς τῆς "ἐν τῷ Φωτί"
χαρᾶς: " Ἐορταζέτω γοῦν πᾶσα
κτίσις, τήν ἔγερσιν Χριστοῦ, ἐν ἧ
ἐστερέωται".

Ἡ Ανάσταση τοῦ Χριστοῦ εἶναι
ὁ ἐπίλογος τῆς ἱστορίας καί ἡ ἀπαρ-
χή τῆς σωτηρίας, τῆς μέσα στό
Φῶς τοῦ Χριστοῦ, δηλαδή, βιοτῆς.
Εἶναι ἀκόμα καί ἡ ἀπαρχή τοῦ ἀπο-
στολικοῦ κηρύγματος. "Εἰ Χριστός
οὐκ ἐγήγερται, κενόν ἄρα τό κή-
ρυγμα ἡμῶν, κενή καί ἡ πίστις
ἡμῶν" (Α' Κορ. 15,14) θά ὑπο-
γραμμίσαι ὁ ἀπόστολος Παῦλος,
γιά νά τονίσει μέ τόν τρόπο αὐτό
τόσο τήν ἐγκυρότητα τῆς Ἀναστά-
σεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσο καί
τό συνακόλουθο μέ ἐκείνη κεφάλαιο
τῆς "αἰωνίου βιοτῆς" τοῦ ἀνθρώπου.
Αὐτή ἡ "αἰώνια βιοτή" εἶναι πάντα

ή νοσταλγία τῶν ἀνθρώπων, γι' αὐτό καί ὁ ἱερός Αὐγουστῖνος ἔγραψε: "Ἀνήσυχη καί ταραγμένη εἶναι ἡ ψυχή μου, ὦ Θεέ, μέχρις ὅτου νά ἀναπαυθεῖ σέ σένα".

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κλείνει "ἐν δυνάμει" καί τή μέσα στό χρόνο τῆς φθορᾶς ἀνθρώπινη ἀδυναμία. Μετά τήν Ἀνάστασις οἱ ἄνθρωποι ὡς "τῆς ἀναστάσεως υἱοί" (Λουκ. 21,36) μποροῦν νά καυχῶνται μαζί μέ τόν ἀπόστολο Παῦλο πώς "ὁ κόπος ἡμῶν οὐκ ἐστίν κενός ἐν Κυρίῳ" (Α' Κορ. 15,58).

Τό ζωαρχικό Φῶς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ὁ θρίαμβος τῆς Ζωῆς καί ἡ ἥττα τοῦ θανάτου, ἡ πασχάλια ἐμπειρία, δηλαδή, τῆς ἀγίας Ἐκκλησίας μας, φωτίζει ὅλα τά γεγονότα τῆς πάνω στή γῆ παρουσίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί συνεπῶς εἶναι τό πλήρωμά τους.

Στή λαμπροφόρο Ἀνάστασή Του βρίσκουν τήν τελείωσή τους τόσο τά θαύματα Του, ὄντας τό θαῦμα τῶν θαυμάτων, ὅσο καί ἡ Ἐνανθρώπισή Του. Γι' αὐτό καί ὁ ἱερός ὑμνωδός θά ψάλλει ἀπευθυνόμενος πρὸς τή νέα Ἱερουσαλήμ, τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ: "ἡ γάρ δόξα Κυρίου ἐπὶ σέ ἀνέτειλε. Φωτίζου, φωτίζου, ἡ νέα Ἱερουσαλήμ. Χόρευε νῦν, καί ἀγάλλου Σιών...".

"Κατήλθες ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς, καί συνέτριψας μοχλοὺς αἰωνίους, κατόχους πεπηδημένων Χριστέ...". Μέ τήν κάθοδό Του στό

"βασίλειο" τοῦ ἁδὴ ὁ Χριστός διέλυσε τό σκότος του καί συνέτριψε τήν κεφαλὴ τοῦ ἀρχέκακου δράκοντα, αἵτιου τῆς πτώσης τῶν ἀνθρώπων. Ἐριξε Φῶς, ἄπλετο, παντοῦ, Φῶς! Συνέτριψε τό μοχλό τῆς πύλης πού ἦταν ἀνοιχτή γιά ὅλους ἀνεξαίρετα μετὰ τήν πτώση τοῦ Ἀδάμ καί ἐγινε μ' αὐτό τόν τρόπο ὁ νέος Ἀδάμ.

Πῶς, λοιπόν, εἶναι δυνατό νά μὴν εἶναι "ὄντως ἱερά καί πανέορτος, αὕτη ἡ σωτήριος, νῦξ καί φωταυγῆς, τῆς λαμπροφόρου ἡμέρας... ἐν ἧ τὸ ἄχρονον Φῶς, ἐκ τοῦ τάφου σωματικῶ, πᾶσιν ἐπέλαμψεν"; Σαφῶς, λοιπόν, ὁ ἁδης, μεταβάλλεται σέ παράδεισο ἀπὸ τή θεϊκὴ παρουσία καί σ' αὐτόν ὁ Ἀναστημένος Χριστός ὁδηγεῖ τό πλάσμα Του.

Ὁ Χριστός μίλησε μέσα ἀπὸ τόν τάφο Του, μετὰ τό σχίσσιμο τοῦ χειρογράφου τῶν ὑπογραφῶν τῆς πτώσεως, ὅπως μέσα ἀπὸ τόν πηλό μίλησε ὁ ἄνθρωπος κατὰ τήν Δημιουργία, ὅταν πῆρε μέσα του τή Ζωαρχικὴ πνοή τοῦ Λόγου.

Αὐτό τό γεγονός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ "φαιδρῶς ὁμοῦ καί θεοειδῶς" κατὰ τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο γιορτάζουμε καί φέτος μέσα στή φωτεινὴ ἀτμόσφαιρα τῆς ἀνέσπερης χαρᾶς Του. Αὐτό τό γεγονός ἅς μᾶς θυμίζει καί τή δική μας ἀνάστασις μέσα στό Φῶς τῆς Βασιλείας Του. ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!!! ΑΛΗΘΩΣ ΑΝΕΣΤΗ!!!

«Από τήν Πόλη

στόν Ἄθω»

Ἀνήμερα τῆς ἑορτῆς τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, πραγματοποιήθηκαν στά Γρεβενά τά ἐγκαίνια τῆς Ἑκθέσης ζωγραφικῆς τοῦ Ἱερομονάχου Ἀναστασίου μέ συνολικό τίτλο «Από τήν Πόλη στόν Ἄθω». Τόσο ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γρεβενῶν κ. Δαβίδ, ὅσο καί τό μήνυμα τοῦ ζωγράφου π. Ἀναστασίου ἀλλά καί τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας, κ. Ἀν. Ντούρου, ἦταν ἡ ἀέναη μυσταγωγία Ὁρθοδοξίας καί Ἑλληνισμοῦ πού ἀναβλύζουν ἀπό τήν θρυλική Πόλη καί τό Ἀγιώννυμο Ὅρος τοῦ Ἄθωνα.

Ἡ Ἐκθεση συνεχίζει τήν ἀγαστή συνεργασία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γρεβενῶν, μέ τήν Ἀγιορειτική Ἑστία Θεσσαλονίκης καί λαμβάνει χώρα στό Πνευματικό Κέντρο τῆς Μητροπόλεως, κάθε Ἀγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή, καί εἶναι μία μεγάλη εὐκαιρία γιά τούς ἐπισκέπτες, μικροῦς καί μεγάλους νά θαυμάσουν τήν ὁμορφιά πού προσφέρει ἡ τέχνη τῆς ζωγραφικῆς καί τῆς συγκεκριμένης τεχνοτροπίας καί ὅπου παρουσιάζονται τά ιδιαίτερα ἔργα τοῦ παπᾶ-Ἀναστάση ἀπό τή συλλογή του, δημιουργώντας ἕνα εἰκαστικό ταξίδι στόν Ἀγιώνυμο Ἄθω ἀλλά καί στά μνημεῖα καί στίς γειτονιές τῆς Κωνσταντινούπολης, ἀπ' ὅπου κατάγεται ὁ ζωγράφος καί ὁ ὁποῖος, ἀπό τό 1982, ἐγκαταβιώνει στό Ἱερό Κελλί Τιμίου Προδρόμου «Διονυσίου ἐκ Φουρνᾶς» στίς Καρυές.

Ἡ Ἐκθεση εἶχε διάρκεια ἕως τήν Παρασκευή 19 Ἀπριλίου 2019.

Προσκυνηματική έκδρομή

Μέ μία πανέμορφη προσκυνηματική έκδρομή σέ μοναστήρια τῆς Φλώρινας, ἔληξε καί ἡ φετινὴ κατηχητικὴ χρονιά γιά τίς Ἐνοριακές Συνάξεις Μελέτης Ἁγίας Γραφῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γρεβενῶν.

Μέ ἀρχηγό τῆς ἐκδρομῆς τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας κ. Δαβίδ, ξεκινήσαμε τό Σάββατο τό πρωί, ἐφτά λεωφορεῖα μέ 325 Γρεβενιώτες ἀπό τήν πόλη καί τά χωριά τῶν Γρεβενῶν ὅπου γίνονται Συνάξεις Μελέτης Ἁγίας Γραφῆς καί ἐπισκεφτήκαμε τίς Ἱερές Μονές Ἀγίων Παντελεήμονος καί Εὐβούλης Ἀμυνταίου, Ἀγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης καί Ἀγίου Μάρκου Πρώτης, ὅπου ἀπολαύσαμε τῇ μοναστικῇ φιλοξενία καί ἀγάπῃ ἀπό τίς ἀδελφές πού ἐγκαταβιοῦν σ' αὐτές.

Τό μεσημέρι φιλοξενηθήκαμε στίς ἐγκαταστάσεις τῶν Κατασκηνώσεων τῆς Μητροπόλεως Φλωρίνης στήν Πρώτη, ὅπου καί μᾶς περίμενε μία εὐχάριστη ἐκπληξη: ἦρθε νά μᾶς συναντήσῃ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φλωρίνης, Πρεσπῶν καί Ἑορδαίας κ. Θεόκλητος, ὁ ὁποῖος κατάγεται ἀπό τά Γρεβενά καί γεμάτος χαρά μας καλωσόρισε στή Φλώρινα, μᾶς ἀπηθύθυε λόγια ἀγάπης καί

πνευ-
ματικής οίκο-
δομής καί ἔδωσε στὸν κα-
θένα μας τὴν εὐχή τοῦ ἀλλὰ καὶ εὐλο-
γίες τῆς Μητροπόλεώς του.

Πρὶν ἀναχωρήσουμε ἀπὸ τὸν χώρο τῶν κατασκηνώσεων,
ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Δαβίδ, τέλεσε Ἀρτοκλασία μὲ
ὅλους τοὺς ἱερεῖς πού συνόδευσαν τὴν ἐκδρομή, γιὰ νὰ εὐχαριστήσουμε τὸν
Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό γιὰ τὴν εὐκαιρία τῶν Ἑνοριακῶν Συνάξεων πού μας
χάρισε γιὰ μία ἀκόμη χρονιά. Ἐπειτα ὁ Σεβασμιώτατος μοίρασε σέ ὅλους μας τὸ
ἐνθύμιο τῶν φετινῶν Συνάξεων.

Γεμάτοι ὁμορφες ἐντυπώσεις, καὶ χαρούμενοι πού βρεθήκαμε μὲ τόσους ἀδελφούς
μας πού μᾶς ἐνώνει ἡ ἀγάπη μας γιὰ τὸν Χριστό, ἐπιστρέψαμε τὸ βράδυ στὰ
Γρεβενὰ εὐχόμενοι καλὸ καλοκαίρι καὶ περιμένοντας μὲ λαχτὰρα τὴν νέα χρονιά.

Μέ μία συναυλία πού ‘ταξίδεψε’ τό κοινό, ὄχι μέ οὐσίες ἀλλά μέ μελωδίες, μέχρι... τήν ἄκρη τῆς γῆς, πραγματοποιήθηκε ἡ θεσμοθετημένη πλέον συνεργασία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γρεβενῶν μέ τό Κέντρο Πρόληψης Π.Ε. Γρεβενῶν «Ορίζοντες», γιά τήν παγκόσμια ἡμέρα κατά τῶν ναρκωτικῶν καί μέ τήν βοήθεια τοῦ Δήμου Γρεβενῶν. Ἀπό νωρίς στήν πλατεία Αἰμιλιανοῦ τῆς πόλης τῶν Γρεβενῶν στήθηκε ἡ ἐξέδρα καί μέ σύμμαχο τόν καιρό ὁ κόσμος τήν κατέκλυσε, ὥστε νά ἀπολαύσει τίς μουσικές πού πρόσφεραν οἱ Χορωδίες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἡ

Παιδική, ἡ Νεανική καί ἡ Ἐνηλίκων, πού ἀπέσπασαν δικαίως τό χειροκρότημα τοῦ κοινοῦ. Καί αὐτή ἀκριβῶς εἶναι ἡ πιο ὁμορφη καί ἐλπιδοφόρα εἰκόνα γιά ἕναν τόπο, ἐνώπιον τοῦ ἀγῶνα κατά κάθε εἴδους ἐξαρτήσεων: Ἡ δημιουργική ἐνασχόληση μέ τήν τέχνη πού δίνει ἀληθινές διεξόδους στά κενά της καθημερινότητας καί ἔτσι ἀποτρέπει τήν ὅποια ἐξάρτηση.

Ἀξίζει νά σημειωθεῖ πώς ταυτόχρονα μέ τήν συναυλία λειτουργοῦσε καί τό τμήμα τῆς Ὁμάδας Ρομποτικῆς τῆς Ι. Μητροπόλεως, τραβώντας τό ἐνδιαφέρον τῶν μικρῶν φίλων.

Πρίν Τὴν Ἀνάστασιν

π. Χριστόδουλου Μπίδα

Καί νά ἀδελφοί μου, πού φτάσαμε μία ἀνάσα πρίν τὴν Ἀνάστασιν.

Ὁ καθένας μας κρατᾷ στό νοητό δισάκι του τὰ γεννήματα τῆς Σαρακοστής. Ἄλλος νηστεῖες κι ἀγρυπνίες, ἄλλος διαβάσματα κι ἀκολουθίες, ἄλλος ὥρες προσευχῆς μέ ἓνα κομποσχοίνι στό χέρι κι ἄλλος ὅλα αὐτά μαζί. Κάποιοι ὁμῶς, στέκουν ἀμήχανα καί μᾶς ψελλίζουν μέ σκυμμένο τό κεφάλι: «ἐγὼ δέν πρόκαμα. Εἶχα δουλειές, τὰ παιδιά, ὁ γάμος, οἱ μέριμνες. Εἶμαι ἀδύναμος καί μόνος». Κι ἴσως οἱ πρῶτοι τούς κοιτάξουμε μέ οἶκτο. «Ἄν προσπαθοῦσες λίγο περισσότερο», λέμε καί σηκώνουμε τό δάχτυλο σάν τόν δάσκαλο στὸν ἄτακτο μαθητή. Κι ὕστερα ἀραδιάζουμε ἓνα σωρό πρέπει. «Πρέπει νά προσπαθήσεις, πρέπει νά ἀγωνιστεῖς, πρέπει νά βιάσεις τόν ἑαυτό σου», βροντοφωνάζουμε δίχως νά ἀκούμε τόν καημό τοῦ ἄλλου.

Μά πιό πίσω μας ἀκολουθοῦν κάποιοι ἄλλοι πού κουβαλοῦν ἓνα μεγάλο σταυρό στήν πλάτη. Πάθια ἀσήκωτα, ἀρρώστιες καί θανάτους ἀγαπημένων προσώπων, οἰκονομικές δυσκολίες καί προβλήματα ἐπαγγελματικά, διαψεύσεις καί ἀπογοητεύσεις, σκοτισμούς τοῦ νοῦ καί θλίψη στήν ψυχή. Λίγο νά ἀφουγκραστεῖς τόν πόνο τούς συνειδητοποιεῖς πῶς ἐσύ παίζεις στά εὐκόλα καί δοξολογεῖς μέσα στήν ἀνεσὴ σου. Κι ἴσως μέ τὴν παραισιόληξη ἀναποδιά ἀρχίζει τὴν γκρίνια καί τὴν μεμψιμοιρία καί τὰ βάσεις μέ τό σύστημα καί τὴν πολιτική κατάσταση καί τούς «καταραμένους» μετανάστες καί τούς ἄλλους πού δέν καταλαβαίνουν καί τούς ἐχθρούς τῆς πίστεως καί τὰ κάθε λογῆς συμφέροντα.

Καί νά, ἀδελφοί μου, πού φτάσαμε μία ἀνάσα πρίν τὴν Ἀνάστασιν.

Πῶς θά ποῦμε τό Χριστὸς Ἀνέστη νά εὐφρανθοῦν τὰ φυλλοκάρδια τῆς ψυχῆς μας; Πῶς θά ψάλλουμε ἀναστάσιμα ὅλοι ἐμεῖς πού ζοῦμε «ἐν χώρᾳ καί σκιᾷ θανάτου»; Πῶς θά λάμψει τό φῶς καί σέ ἐμᾶς ἀντί νά ἐξαφανιστεῖ ἡ χαρὰ τοῦ Περάσματος σάν πυροτέχνημα λαμπριάτικο πού ἀργοσβήνει μέσα σέ μαγειρίτσες καί ὀβελίες;

«Ἡ πρώτη ἀλήθεια εἶναι ὁ θάνατος. Ἀπομένει νά μάθουμε ποιά εἶναι ἡ τελευταία»[1], λέει ὁ

ποιητής. Δέν χωροῦν ἐδῶ ψευδοβεβαιότητες καί θρησκευτικές αὐτοδικαιώσεις. Ὅσο δυνατὰ κι ἂν φωνάξουμε τό «θανάτω θάνατον πατήσας», ὅσο κι ἂν τό ψάλλουμε μελίσρρυτα ἐπειδὴ σπουδάσαμε τὰ βυζαντινὰ παβουγαδίσματα, ὁ φόβος θά παραμένει πάντα ἐκεῖ, στό βάθος τοῦ ἀσυνειδητοῦ, νά σημαίνει τό δέος μπροστά στήν ἀνυπαρξία, στό κενό, στό σκοτάδι. Ὅσα ἀποφθέγματα πατερικά κι ἂν ἀραδιάσουμε, ὅσα προσκυνήματα μακρινὰ κι ἂν ἐπιχειρήσουμε, σέ ὅσα λείψανα καί σέ εἰκόνες κι ἂν γονατίσουμε, «ἐσχάτος ἐχθρός» ὁ θάνατος θά παραμονεύει νά μᾶς θερίσει τὴν χαρὰ.

«Τί θέλεις νά μᾶς πεῖς», θά ἀναρωτηθεῖ ὁ στοχαστικός τῆς παρέας καί ὁ πιό εὐσεβής θά διαμαρτυρηθεῖ: πῶς εἶναι δυνατόν ἓνας παπᾶς νά σπέρνει καινὰ δαίμονα. «Ἀφοῦ ἐμεῖς πιστεύουμε στήν Ἀνάστασιν, γιατί μας ἐκπειράζεις»; θά μουρμουρίσει ὁ πιό τάχα παραδοσιακός.

Συγχωρῆστε, ἀδελφοί μου, ἀλλά μου ζητήθηκε νά πῶ λόγο ἀληθείας, νά ξεδουλώσω λόγο καρδιακό κι ὄχι θρησκευτικά φληναφήματα.

Εἶναι πού πιστεύω πῶς, γιὰ νά νοιώσεις πρόγευση ζωῆς αἰωνίου, πρέπει πρῶτα νά ἀφυπνιστεῖς ἀπὸ τὸν βαθύ ὕπνο τῆς θρησκευτικῆς σου αὐτάρκειας κι ὕστερα ἀπὸ τὸν καθωσπρεπισμό τῆς κοινωνικῆς σου ψευδαίσθησης. Νά πεθάνεις πρίν πεθάνεις γιὰ νά μὴν πεθάνεις ὅταν πεθάνεις, ὅπως ἔλεγον οἱ παλιοί, ἢ γιὰ νά τό ψελλίσουμε μέ τὰ λόγια του ποιητῆ: Μόνο ἅμα νοιώσεις κάθε βράδυ νά παλεύεις στὸν γκρεμό, μέ τό θάνατο, κρεμασμένος σχεδόν ἀλλὰ ?ὄρθιος, πατώντας στήν κόψη ἑνός ξυραφιοῦ[2], μπορεῖ νά βλαστήσει ἡ προσμονή στό Φῶς κι ἡ προσδοκία τῆς ἀνάστασης. Θά καταλάβεις τότε πῶς δέν εἶναι ἡ πορεία τῆς πίστες σπαρμένη μέ ροδοπέταλα, ἀλλὰ ἄφημα κι ἐμπιστοσύνη στὸν Χριστό ὅταν ὅλοι οἱ ἄλλοι δρόμοι μοιάζουν ἀδιέξοδοι.

«Εμεῖς νικῶμεν νικόντων τῶν ἄλλων» μας φωνάζει ἀπὸ τὸν 14ο αἰῶνα ὁ Ἅγιος Καβάσιλας καί θέλει δρόμο πολὺ νά πετάξεις τό φίδιοιο δέρμα τῆς φιλαυτίας γιὰ νά νοιώσεις παιδί πού παίζει στὸν κήπο τοῦ Θεοῦ, κι ὄχι κραταιός κριτῆς τῶν ἄλλων, πού δέν ἔμαθε ἀκόμα νά βλέπει τό δοκάρι

στό μάτι του. Ίσως είναι αυτός ο λόγος που κάθε φορά που περνάμε μπροστά από τον καθρέφτη, αντί να δώσουμε μία μπουνιά χαμογελάμε στον ψεύτη!

Πώς θα μπορέσουμε άραγε «νηστεύσαντες και μή νηστεύσαντες» να εύφρανθοῦμε από την τράπεζα που γέμει από τον μόσχο τον πολύ; Πώς θα απαλλαγούμε από τον πνευματικό θάνατο που γεμίζει τρόπον τώ σωθικά και θα μάθουμε να ζούμε στην γῆ αλλά να πολιτευόμαστε στον οὐρανό; Πώς θα επιβιώσουμε μέσα σέ ένα κόσμο που δηλώνει απερίφραστα πώς ο Θεός πέθανε, πώς τὰ πάντα είναι χοϊκά και πώς όλα τελειώνουν μέ τον βιολογικό μας αφανισμό; Πώς θα παλέψουμε την ἀμφιβολία και την ἀμφισβήτηση που σαρώνει την ἐλπίδα γιά τό ἐπέκεινα; Πώς νά πορευτοῦμε τοῦτες τίς λίγες μέρες που ἀπομένειν ὡς τό Πάσχα γιά νά αἰσθανθοῦμε ὅτι συμμετέχουμε στό συμπόσιο τῆς πίστεως κι ὅτι δέν κατασκευάσαμε ἕναν φανταστικό Χριστό στά μέτρα τῆς ἀστοχίας μας; Πώς νά ὑπερβοῦμε τήν ἀπραξία και τήν στασιμότητά μας; Πώς θά καταλάβουμε ὅτι πορευόμαστε ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως κι ὄχι μέ βῆμα σημειωτόν; Πώς θά ἀποκτήσουμε αὐτή τήν ἀπροϋπόθετη ἀγάπη που ἔξω βάλλει τόν φόβο και πληρώνει νοῦ και ψυχὴ μέ εὐχαριστία;

Κοντοστεκομαί και ἀφουγκράζομαι τήν φωνή τοῦ ἀββᾶ Ἰσαάκ: «καρδία καιομένη ὑπέρ πάσης τῆς κτίσεως, ὑπέρ τῶν ἀνθρώπων και τῶν ὀρνέων και τῶν ζῶων και τῶν δαιμόνων, και ὑπέρ παντός κτισματος»[3]. Ἀναθαρρῶ, ἀγαλλιᾶται ἡ ψυχὴ μου, φωτίζεται τό πρόσωπο, ἀναθάλλουν οἱ αἰσθήσεις. Αὐτό είναι, μονολογῶ, ἐνισχυμένος ἀπό τήν φωνή τῆς ἐρήμου: Μπούχτισε ὁ κόσμος τοῦτος ὁ γερασμένος ἀπό φανατισμούς και μισαλλοδοξίες, ἀποκαμαν οἱ ἄνθρωποι οἱ πληγωμένοι ἀπό τίς κάθε λογῆς ἐξουσίες, λόγο ἀγάπης γυρεύουν και παράδειγμα σάν αὐτό που ὑψώθηκε στόν σταυρό ἐκουσίως. Ὅλα εἰπώθηκαν, ὅλα ἀνακυκλώνονται ἀέναα και ἀδιέξοδα, γι' ἀγάπη είναι που διψᾶμε, νά μᾶς ἀποδεχτοῦν ὅπως εἴμαστε, νά μᾶς ἀγαπήσει κάποιος μέσα στά χάλια μας μήπως κι ἔτσι μας πιάσει τό φιλότιμο και ξυπνήσουμε ἀπό τόν λήθαργο.

Κι ὕστερα ἔρχεται ἀπό τή Νύσσα τῆς Καππαδοκίας ἡ φωνή τοῦ Ἁγίου Γρηγόριου και μοῦ ψιθυρίζει τρυφερά στό αὐτί: » Ἡ συνάντηση μέ τό Θεό ταυτίζεται μέ τήν διαρκή ἀναζήτησή του, ἀφοῦ δέν εἶνα ἄλλο τό νά ἀναζητᾶς κι ἄλλο τό νά ἀνακαλύπτεις. Καί τότε εἶδες πραγ-ματικά τόν Θεό, ἦταν ἡ ἐπιθυμία σου γιά Αὐτόν είναι ἀκόρεστη. Πρέπει δέ, ἐνώ πάντα τόν ἀναγνωρίζεις μέσα ἀπό ὅσα εἶναι δυνατόν νά τόν βλέπεις, νά φλέγεις ἀπό τήν ἐπιθυμία νά τόν γνῶρσις περισσότερο»[4].

Νά λοιπόν ὁ δρόμος που θά μᾶς ὁδηγήσει ἀπό τόν Σταυρό στην Ἀνάσταση. Νά πεινάς και νά διψᾶς, νά χορταίνεις και πάλι ἀχόρταγα νά ἀναζητᾶς, νά βρίσκεις και νά χαίρεσαι και πάλι νά ξεκινᾶς, νά με-

τανοεῖς κάθε μέρα σάν νά πρόκειται νά πεθάνεις τοῦτο τό βράδυ και νά δημιουργεῖς ἀδιάκοπα σάν νά πρόκειται νά ζῆσεις αἰώνια, καθώς ἔλεγε ὁ γέρο Πορφύριος.

Και νά, ἀδελφοί μου, που φτάσαμε μία ἀνάσα πρίν τήν Ἀνάσταση.

Ὁ δρόμος εἶναι ἀνοιχτός μά ἐμεῖς νομίζαμε πώς εἴμαστε παγιδευμένοι σάν κι ἐκείνους τοῦς δύστυχους μέσα στό σπήλαιο, που κοιτάγαν τίς σκιές τους.

Τό ὁδοιπορικό στην Μεγάλη Ἑβδομάδα ἀρχίζει κι ἐμεῖς ἀνακατευόμαστε ἀνάμεσα στό βαΐφόρο πληθός που κραυγάζει ὡσαννὰ ἀναμένοντας ἕναν Μεσσία κραταῖο που θά ἔρθει νά κατατροπώσει τοῦς κατακτητές, τοῦς ἀντίθετους, τοῦς διαφορετικούς. Παρακαλοῦμε ταπεινά νά μήν ἀπογοητευτοῦμε και ζητᾶμε νά χαραχτεῖ στό νοῦ μας πώς Ἐκεῖνος ἔρχεται νά μᾶς συναντήσει πρᾶος και ταπεινός στην καρδιά, ἱκετεύουμε νά μήν εἶναι ἀκαρπῆ ἡ ζωὴ μας σάν ἐκείνη τήν συκία, ἀλλά νά δώσει ὁ Θεός ὅποτε κοιτᾶμε πίσω νά γεμίζει ἡ ψυχὴ δοξολογία.

Τό ἄλλο βράδυ παίρνουμε ἀγκαλιά τίς μωρές παρθένες νά τίς παρηγορήσουμε, νά τοῦς θυμίσουμε πώς κι ὁ ληστής πάνω στό σταυρό σῶθηκε και καταλαβαίνουμε πώς τόν ἑαυτό μας παρηγοροῦμε, ὅλοι ἐμεῖς οἱ ἀμαρτωλοὶ και ἄστοχοι στην ζωὴ, που ἀφήσαμε τόν χρόνο νά περνᾶ ἀναξιοποίητος, που χαθήκαμε μεταξύ ἀργίας, περιεργείας και ἀργολογίας. Ο Νυμφίος ἔρχεται κι ἐμεῖς παρακαλοῦμε νά μᾶς δοθεῖ προαίρεση ἀγαθὴ νά Τόν ἀναζητοῦμε, νά χαίρομαστε τήν στιγμή, τήν κάθε μέρα, τήν ὁμορφιά τῆς πλάσης, τήν ὠραιότητα τῆς τέχνης, τήν χαρὰ τῆς ἐπικοινωνίας, τό πρόσωπο τοῦ διπλανοῦ, τήν σχέση μέ Ἐκεῖνον.

Τήν ἐπομένη θαυμάζουμε τήν ποιητικότητα στόν λόγο τῆς Κασσιανῆς και ζηλεύουμε που εἶχε τήν δύναμη νά τὰ παρατήσει ὅλα γιά τόν «κάλλι ὠραῖο». Κι ὕστερα κοιτᾶμε μέ τρυφερότητα ἐκείνη τήν πόρνη γιατί ἀγάπησε πολύ και μᾶς θυμίζει πόσο τετράγωνη ἔγινε ἡ λογικὴ μας. Ὁρνοῦμε στην αὐλὴ διπλά στοὺς ὑπηρέτες καθώς ἀντιλαμβανόμαστε πώς συμμετέχουμε στίς ἀρνήσεις τοῦ Πέτρου – κάθε μέρα τόν ἀρνούμαστε κι ἐμεῖς, μά παίρνουμε κουράγιο ἀπό τήν μετάνοιά του.

Δέος μας διακατέχει καθώς συμμετέχουμε νοερά στόν Μυστικὸν Δεῖπνο, μαθητὲς ἀνόητοι κι ἐμεῖς ἀσθενεῖς στην πίσση και δέν καταλαβαίνουμε πώς ὁ Δάσκαλος θέλει νά μᾶς πλύνει τὰ πόδια γιά νά μᾶς διδάξει πώς ἕνας μόνο τρόπος ὑπάρχει γιά νά τόν ἀκολουθήσουμε: Νά εἴμαστε τελευταῖοι γιά νά γινόμαστε πρῶτοι, νά μήν ζητᾶμε φιλαρχίες δαιμονικές πάνω στόν ὅποιοδήποτε, ἀλλά νά διακονοῦμε τόν πλησίον, τόν ξένο, τήν πλάση ὅλη.

Ὁ Ἰούδας πρόδωσε, κι ἐμεῖς, γιά νά ἀπαλλαγοῦμε ἀπό τίς ἐνοχές μας τόν καταριόμαστε, τόν βρίζουμε, τόν καίμε στίς πλατεῖες τῶν χωριῶν. Δέν ἀντέχουμε τήν ἀλήθεια πώς ὁ Ἰούδας εἴμαστε ἐμεῖς, καθημερινά

προδίδουμε, πολλά τὰ ἀργύρια, μέγας ὁ πειρασμός. Τὸν κατηγοροῦμε τόσο, πού ξεχνάμε τὸ δράμα του, πὼς πνίγηκε ἀπὸ τὴν ἐνοχὴ καὶ πὼς τὸ ἴδιο θὰ πάθουμε κι ἐμεῖς ἂν δὲν ἐναποθέσουμε τὰ χάλια μας στὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ. Νοερὴ ἡ ἀγχόνη πού βάζουμε στὸ λαιμὸ μας, πνευματικὸς ὁ θάνατος.

Μυστικὰ βρισκόμαστε ἀνάμεσα στὶς ἐλιές σὲ ἐκεῖνο τὸν λόφο, κλείνουν τὰ βλέφαρα ἀπὸ τὸν ὕπνο τῆς ἀκηδίας, μὰ κάποια στιγμή μέσα στὴ νύχτα ταυτίζουμε τὸν πόνο μας μὲ τὸ πάθος Ἐκείνου καὶ τὰ δάκρυα τρέχουν ποτάμι. Ἀπέραντη ἡ μοναξιά μπροστὰ στὴν δοκιμασία τῆς φθορᾶς, τῆς ἀρρώστιας, τοῦ θανάτου. Πὼς νὰ ἀντέξεις τόση ὁδὸν ἂν δὲν ἀκούσεις τὴν προτροπὴ του νὰ ξυπνήσεις γιὰ νὰ μὴν πέφτεις στοὺς πειρασμούς τῆς ταλαίπωρης ὑπαρξέας σου.

Ξημέρωσε κι οἱ μισοφόροι τὸν ὁδηγοῦν στὸ Πραιτώριο μπροστὰ στὸν ἄρχοντα τοῦ κόσμου τούτου. Ἔτσι ὅπως εἶναι μαστιγωμένοι μέσα στὰ αἵματα μοιάζει ἀδύναμος, μὰ δὲν εἶναι. Ἀσύλληπτη ἡ δύναμη ὁποιοῦ εἰρήνευσε μέσα του, ἡσύχασε ἀπὸ τὴν ἀγωνία τῆς μέριμνας, τὴν μικρότητα τῆς φιλαυτίας, τὸν φόβο τοῦ θανάτου. Βαδίζουμε μαζὶ στὸ μαρτύριο, στὸν Σταυρὸ, βλέπουμε τὴν ἄκρα ταπείνωση μὰ συνάμα τὴν ἄκρα συγχώρηση. «Δὲν ξέρουν τί κάνουν», μᾶς λέει, «εἶναι τυφλοὶ μὴν τοὺς κατηγορεῖτε, μὴν θυμώνετε, εἶναι ἀνάπηροι, δὲν ζοῦν, εἶναι ἤδη πεθαμένοι. Νὰ τοὺς χωρᾶτε γιατί δὲν γεύτηκαν τὴν ἀλήθεια, δὲν γνωρίζουν». Συγγνώμη ἐκ τοῦ τάφου ἀνέτειλε!

Ἀκολουθοῦμε τὸν ἐπιτάφιο μὲ τὰ φαναράκια στὰ χέρια μας, σιγοψέλνουμε ἀπαλά, κατανυκτικά, ἕνα χαμόγελο ἀγνοοῦνται στὰ χεῖλη. Δὲν χωρᾶνε ἐδῶ στρατιωτικὲς μπάντες καὶ χάλκινα πνευστὰ πού παίζουν ἐμβατήρια. Ἡ ζωὴ εἶναι ἐν τάφῳ, ἡ δικὴ μας ζωὴ, κλεισμένη μέσα στὸν μνήμα τῆς ἀχαριστίας, τῆς μιζερίας, τῆς σκληροκαρδίας, τῆς φθορᾶς, τῆς ἐλλειψῆς νοήματος. «Ἀνάστηθι οἰκτίρμον, ἡμᾶς ἐκ τῶν βαρὰθρων, ἐξανιστῶν τοῦ Ἄδου. Τοῖς πό-θῳ τε καὶ φόβῳ, τὰ πάθη σου τιμῶσι, δίδου πταισμάτων λύσιν». Ἄμα ἀναγνωρίσεις πὼς εἶσαι πεθαμένος, τότε μπορεῖς νὰ προσδοκᾷς τὴν Ἀνάσταση. «Τριάς μονὰς Θεὲ μου, Πατὴρ, Υἱὸς καὶ Πνεῦμα, ἐλέησον τὸν κόσμον». Ὅλη σου ἡ ψυχὴ μία κραυγὴ προσευχητικὴ γιὰ τὸν κόσμὸ ἀπαντα. Βγαίνει ἀπὸ τὰ στενά ὅρια τοῦ ἑαυτοῦ σου γιὰ νὰ γένει οἰκουμενικὸς ἄνθρωπος, δεόμενος γιὰ κάθε ψυχὴ σὲ ὅλα τὰ μήκη καὶ τὰ πλάτη τῆς γῆς πού ἀδικεῖται, πού διώκεται, δολοφονεῖται, πού ἀργοπεθαίνει, πού βασανίζεται, πού βιάζεται, πού ὑποφέρει ἀπὸ τὴν φτώχεια καὶ τὴν πείνα.

Ἔχει ἔρθει ἡ ὥρα γιὰ τὸ πέρασμα ἀπὸ τὸν θάνατο στὴν ζωὴ. Συγκλονιστήκαμε καθὼς εἶδαμε τὴν ἀδυναμία μας καὶ τὴν ἐναποθέσαμε στὸ μνήμα του. Ἄν ἐκεῖνος δὲν ἀναστήθηκε, ἄς φάμε, ἄς πιοῦμε, αὔριο πεθαίνουμε.

«Ἀναστάσεως ἡμέρα λαμπρυνθῶμεν Λαοί, Πάσχα Κυρίου, Πάσχα, ἐκ γὰρ θανάτου πρὸς ζωὴν, καὶ ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν, Χριστὸς ὁ Θεός, ἡμᾶς διεβίβασεν, ἐπινίκιον ἄδοντας.»

Ὁ θαῦμα συντελεῖται μὲ τρόπο μυστηριακό, τὸ φρέσκο κρασί ἀρχίζει νὰ ἀποθηκεύεται σὲ νέο ἀσκό. Κοντὰ του ἀνασταίνουμε κάθε μέρα, ξαναζοῦμε τὴν χαρὰ, συμμετέχουμε σὲ γιορτινὸ πανηγύρι, τὰ πάντα μοιάζουν καινὰ, φωτεινὰ, ὑπέρλαμπρα, ἡ ζωὴ ξαναβρίσκει τὰ χαμένα, τὰ μάτια διψοῦν γιὰ ὁμορφιά, τὰ χεῖλη θέλουν νὰ ὑμνήσουν, οἱ εὐωδίες κατακλύζουν τὶς αἰσθήσεις, τὰ αὐτιά συλλαμβάνουν μουσικὲς ἄρρητες, τὰ ἀκροδάχτυλα ἀγγίζουν τὶς ἄκρες τῶν λουλουδιῶν. Πάσχα Κυρίου Πάσχα. Ἐκ τοῦ θανάτου στὴν ζωὴ. Εἴμαστε νεκροὶ καὶ ξαναζοῦμε, δὲν ὑπάρχουμε πιά ἐμεῖς, ζεῖ ὁ Χριστὸς μέσα μας. Ἀνάβουμε τὶς λαμπάδες μας καὶ ἀφήνουμε τὸν Ἀναστάσιμον παιάνα νὰ συγκλονίσει κάθε μέρος τοῦ κορμιοῦ μας. Δὲν εἶναι ἰδεολογία ἡ πίστη στὴν Ἀνάσταση ἀλλὰ αἴσθηση μυστικὴ, πληροφορία ἄνωθεν, προσμονὴ συνάντησης, πορεία στὸ Φῶς. Κοιτᾶμε τοὺς ἀδελφούς γύρω μας χαμογελαστοὺς στὸ φῶς τῶν κεριῶν. Φίλοι κι ἀδελφοί, εἰκόνες Θεοῦ, κλήματα μίας ἀμπέλου Ἀληθινῆς παρ' ὅλα τὰ χάλια καὶ τὶς ἀδυναμίες μας.

Ὅλα τελειώνουν στὸν ἐσπερινὸ τῆς Ἀγάπης. Δὲν θὰ μπορούσε νὰ τελειώσει διαφορετικά. Μόνο τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης μένουν. «Ἡ ἀγάπη», μᾶς λέει ἀπὸ τὴν ἔρημο τοῦ Σινᾶ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης, «ὡς πρὸς τὴν ποιότητά της εἶναι ὁμοίωση μὲ τὸν Θεό, ὅσο βέβαια εἶναι δυνατόν στοὺς ἀνθρώπους. Ὡς πρὸς τὴν ἐνέργειά της, μέθῃ τῆς ψυχῆς. Ὡς πρὸς δὲ τὶς ιδιότητές της, πηγὴ πίστεως, ἄβυσσος μακροθυμίας, θάλασσα ταπεινώσεως»[5].

Γι' αὐτὴν τὴν ἀγάπη ζοῦμε, αὐτὴν προσμένουμε, αὐτὴ παρακαλοῦμε. «Δὲν μπορῶ νὰ πῶ τίποτε ἄλλο. Περισσεύει τὸ φῶς μέσα στὸ τίποτα καὶ ρέει πρὸς τὰ ἔξω. Περνᾷ στὴν καρδιά μου, φλεβίζει στὸ χέρι μου, ζητᾷ νὰ τὸ πῶ, νὰ τὸ γράψω, Ἀλλὰ πῶς; Δὲ βρίσκω τίς λέξεις γιὰτ' εἶν' ἀπ' τοῦ κόσμου τὸν πλοῦτο πιὸ λίγες. Φύλαξέ μου αὐτοὺς τοὺς λυγμούς πού ἀνεβαίνουν, δένονται κόμποι, σπαραττοῦν σάν μία δέσμη καρδιές στὸ λαιμὸ σου. Ὅλα ἀλλάζουμε, ρέουν, λάμπουν παρὰξένα. Τὸ πρόσωπό μου ἀντιστέκεται νὰ μείνει σάν πρόσωπο. Γιὰ μένα, γιὰ σένα, γιὰ ὅλο τὸν κόσμo»[6].

Καλὴ Ἀνάσταση, ἀδελφοί μου.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

[1] Ὁδυσσεὺς Ἐλυτίης, Ἀνοιχτὰ χαρτιά.

[2] Νικηφόρος Βρεττάκος, Ἡ ἐμπειρία τοῦ τραγουδιοῦ.

[3] Ὅσιος Ἰσαάκ ὁ Σύρος, Λόγος ΠΑ'.

[4] Ἁγ. Γρηγόριος Νύσσης, 7η ὁμιλία εἰς τὸν Ἐκκλησιαστήν.

[5] Κλῆμαξ, Λόγος 30ος

[6] Νικηφόρος Βρεττάκος

Η ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ

κατά τόν Ὅσιο Πορφύριο
τόν Καυσοκαλυβίτη

Αχιλλέα Β. Παπατόλιου
Δρ. Θεολογίας

Ἡ ιεραποστολή στοχεύει στή βίωση καί τήν προσδοκία τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καί ἀφοσιώνεται στόν καθημερινό ἀγώνα, γιά νά οἰκοδομήσει ἕναν νέο κόσμο, στόν ὁποῖο θά Βασιλεύει ἡ δικαιοσύνη, ἡ εἰρήνη, ἡ ἐλευθερία καί ἡ ἀγάπη¹. Κατά τόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλβανίας Ἀναστάσιο, ὁ ρόλος τῆς ιεραποστολῆς εἶναι ἡ «συνέχιση τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ, ἡ κλήσις μετανοίας, γιά τή σωτηρία ὁλόκληρου τοῦ ἀνθρώπινου γένους»². Ἀποβλέπει λοιπόν στή μεταμόρφωση τοῦ κόσμου, στήν ὑπέρβαση τῆς ἀτομοκεντρικότητας, τῆς φθορᾶς καί τοῦ θανάτου, πάντοτε μέσα ὁμως ἀπό ἕνα πνεῦμα ἀληθινῆς

ἀγάπης, θυσίας, ἀνιδιοτέλειας, καί κάτω ἀπό τή σαφῆ προϋπόθεση τῆς ἐλευθερίας τῆς βούλησής³.

Μέσα σ' αὐτό τό πλαίσιο κινήθηκε καί ὁ σύγχρονος Ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ Ὅσιος Πορφύριος ὁ Καυσοκαλυβίτης, ὁ ὁποῖος εἶχε παραδώσει τόν ἑαυτό του ὁλοκληρωτικά στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί τοῦ πλησίον⁴, ἀνεξαρτήτως φυλῆς, ἐθνικότητας, γλώσσας, χρώματος καί θρησκείας. Σ' ὅλη του τή ζωή ἀγωνίστηκε γιά τήν μετάδοση τοῦ χαρμόσυνου μηνύματος τῆς Ἀναστάσεως καί τῆς

³ Γ. Μαντζαρίδης, *Κοινωνιολογία τοῦ Χριστιανισμοῦ*, ἐκδόσεις Π. Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 2004, σ. 194.

⁴ «Ἐνα εἶναι τό ζητούμενο στή ζωή μας διατύπωνε χαρακτηριστικά, ἡ ἀγάπη, ἡ λατρεία στόν Χριστό καί ἡ ἀγάπη στους συνανθρώπους». Γέροντος Πορφυρίου Καυσοκαλυβίτου, *Βίος καί Λόγοι*, ἐκδόσεις Ἱ.Μ. Χρυσοπηγῆς, Χανιά 2003, σ. 381.

¹ Π. Βασιλειάδης, *Lex Orandi*, ἐκδόσεις Ἰνδίκτος, Αθήνα 2005, σ. 283.

² Ἀν. Γιαννουλάτος, «Σκοπός καί κίνητρον τῆς ιεραποστολῆς ἐξ ἀπόψεως θεολογικῆς», *Πορευθέντες* 35 (Ιούλιος-Δεκέμβριος 1967) 435.

Βασιλείας τοῦ Θεοῦ μέ σεβασμό καί ταπείνωση πρὸς τὸν συνάνθρωπο. Ὁ Ἅγιος Πορφύριος παρακινούμενος ἀπὸ τὴ ρήση τοῦ Κυρίου· «ἔσεσθέ μοι μάρτυρες»⁵, διατράνωσε παντοῦ, ὄχι τόσο μέ τὰ λόγια, ἀλλὰ πρωτίστως μέ τὰ ἔργα του, μέ τὴν καλὴ καί παραδειγματικὴ χριστιανικὴ του ζωὴ καί πολιτεία τὸν νέο τρόπο ζωῆς, πού εἰσήγαγε ὁ Χριστιανισμός στὴν ἱστορία καί στὸν κόσμος⁶. Τόνιζε χαρακτηριστικὰ πὼς στὴν ἱεραποστολικὴ προσπάθεια χρειάζονται λίγα λόγια. «Τὰ λόγια ἤχουν σὶ' αὐτιά καί ἐκνευρίζουν πολλές φορές. Ἡ προσευχὴ καί ἡ ζωὴ ἔχουν ἀπήχηση. Ἡ ζωὴ συγκινεῖ, ἀναγεννᾷ καί ἀλλοιώνει, ἐνῶ τὰ λόγια μένουν ἄκαρπα. Ἡ καλύτερη ἱεραποστολὴ γίνεται μέ τὸ καλὸ μας παράδειγμα, τὴν ἀγάπη μας, τὴν πραότητα μας»⁷.

Στὸ πρόσωπο τοῦ Ἁγίου Πορφυρίου ἦταν ἐνσαρκωμένη ὅλη ἡ ἐλευθερία τῆς Ὁρθοδοξίας, ποτέ δὲν ὑποδείκνυε ὀτιδήποτε πού νά αἶρει τὴν ἐλευθερία του ἄλλου, σεβόταν τὴν ἰδιατερότητα τῆς προσωπικότητος τοῦ συνομιλητοῦ του, διότι αὐτός ἦταν «εἰκὼν τῆς ἀρρήτου δόξης τοῦ Θεοῦ»⁸. Θεωροῦσε ὅτι τὸν σημερινό

ἱεραπόστολο πρέπει νά τὸν διακατέχει ἡ χριστιανικὴ ἀρετὴ τῆς διάκρισης, καί νά μὴν ἐκβιάζει καί προσηλυτίζει, ἀλλὰ νά κηρύττει ἀπλά καί μόνο τὸν λόγο τῆς Ἀληθείας. Πίστευε πὼς ἡ ἱεραποστολή, ὅπως καί ἡ πίστη στὸν Χριστό, πρέπει νά στηρίζεται στὸ πρῶτο καί βασικὸ ἀγαθὸ τοῦ ἀνθρώπου, πού εἶναι ἡ ἐλευθερία του⁹.

Ἐπιπροσθέτως, διατύπωνε πὼς ὁ χριστιανὸς ἱεραπόστολος πρέπει νά δέχεται τοὺς πάντες, ἀκόμη καί τοὺς ἀρνητές καί τοὺς ἄθεους, χωρὶς νά κατακρίνει κανέναν γιὰ τὴν ἰδεολογία του. Τονίζοντας ὁμως, πρὸς ὅλους, ὅτι ἡ Ἀλήθεια βρίσκεται στὸν Χριστό¹⁰ καί στὴν Ὁρθόδοξη πίστη¹¹. Ἐν κατακλεῖδι, ἡ χριστιανικὴ ἱεραποστολὴ κατὰ τὸν Ὅσιο Πορφύριο, πρέπει νά διεξάγεται μέ εἰλικρινὴ σεβασμό πρὸς τὴν ταυτότητα τῶν ἀτόμων καί τῶν λαῶν, μέ σκοπὸ τὴν ἀναγέννηση καί τὴν ἀνακαίνισή τους.

Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος» Μήλεσι Ἀττικῆς, Ἀθήνα 2003, σ. 151. «Τὸ μὲν γὰρ κατ' εἰκόνα τὸ νοερὸν δηλοῖ καὶ τὸ αὐτεξούσιον, τὸ δὲ καθ' ὁμοίωσιν τὴν τῆς ἀρετῆς κατὰ τὸ δυνατόν ὁμοίωσιν». Ἰ. Δαμασκηνοῦ, Ἑκδοσις Ἀκριβῆς τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, Κείμενο, Μετάφραση, Εἰσαγωγή, Σχόλια, Νίκου Ματσούκα, ἐκδόσεις Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2004, σ. 150.

⁹ Χρ. Βάντος, *Ιεραποστολική*, Θεσσαλονίκη 1999, σ. 207.

¹⁰ «Εγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ». Ἰωάν. 14,6.

¹¹ Γέροντος Πορφυρίου Καυσοκαλυβίτου, *Βίος καὶ Λόγοι*, σσ. 234-235.

⁵ Πράξ. 1,8.

⁶ Γ. Φλορόφσκυ, *Θέματα Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας*, μτφρ. Παναγιώτου Πάλλη, ἐκδόσεις Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1979, σ. 167.

⁷ Γέροντος Πορφυρίου Καυσοκαλυβίτου, *Βίος καὶ Λόγοι*, σσ. 394-395

⁸ Γέροντος Πορφυρίου Ἱερομονάχου, *Ἀνθολόγιο Συμβουλῶν*, ἐκδόσεις «Ἡ

ΤΑΧΙΔΙΟ
ΤΑΧ. ΓΡΑΦΕΙΟ
ΠΡΕΣΒΥΤΗΡΙΟΥ
ΑΡΧΙΕΡ. ΔΕΛΕΥΣ
811

ΑΠΟΣΤΟΛΕΥΣΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
511 00 ΓΡΕΒΕΝΑ ΗΕΛΛΑΣ

Κωδικός: 102519

